

Post- och telestyrelsens rapport (PTS-ER-2021:13) om förbättrade möjligheter till god mobil uppkoppling på fjärrtåg

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ser positivt på insatser som höjer kvaliteten i resenärsupplevelsen, där god mobil uppkoppling är en viktig förutsättning.
- SKR håller inte med PTS i bedömningen att mobiltäckningen längs de högtrafikerade järnvägsstråken i Sverige är god i dagsläget.
- SKR vill påpeka vikten av dialog med regionerna för de insatser som kan komma ifråga för den regionala och storregionala tågtrafiken.
- SKR anser att stödmodellen bör utformas så att insatser som ger störst samhällsnytta prioriteras.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Post- och telestyrelsen (PTS) har redovisat ett regeringsuppdrag om insatser som kan förbättra möjligheterna till god mobil uppkoppling för resenärer på högtrafikerade fjärrtåg med en sträckning på över 20 mil. I rapporten redovisas insatser samt åtgärder som kan vidtas med statligt stöd om 50 miljoner kronor under 2021 och 2022. Stödet rör främst insatser för att förbättra uppkopplingen i tågfordonen, men år 2022 även insatser för att åtgärda problem med mobiltäckning längs med spåren samt i tunnlar.

God uppkoppling under tågresan viktig förutsättning

SKR anser att tåg är ett effektivt transportmedel och ett medel för att stimulera tillväxten och vidga arbetsmarknadsregionerna och ser därför positivt på insatser som höjer kvaliteten i resenärsupplevelsen. God uppkoppling under tågresan är en viktig förutsättning för att göra restiden användbar och leder till att kollektivtrafik med tåg uppfattas som ett attraktivt färdmedel.

I dagsläget otillräcklig mobiltäckning för slutanvändaren

SKR håller inte med PTS i bedömningen att mobiltäckningen längs de högtrafikerade järnvägsstråken i Sverige är god. Den årliga uppföljningen som PTS själva gör visar att mobiloperatörernas nät tillsammans genererar en yttäckning på dryga 91 procent i de områden där människor normalt befinner sig. Detta ger en översikt på en aggregerad nivå. Yttäckningen är emellertid en annan för slutanvändare med tillgång

till endast en mobiloperatörs nät. PTS uppföljning av mobilitetsmålet 2023 utgår från den sammantagna (kombinerade) yttäckningen för alla mobiloperatörer. Detta innebär att inom ett område kan slutanvändare uppleva avsaknad av täckning från sin mobiloperatör, trots att PTS rapport redovisar tillgång till yttäckning. I områden där det bara finns täckning från en operatör finns det användare som anser att täckningen är bristfällig, trots att området anses ha täckning enligt PTS kartläggning.

Vikten av dialog med regionerna om insatser för den regionala tågtrafiken

SKR kan konstatera att den avgränsning som varit ramen för uppdraget, tåg med sträcklängd på över 20 mil, tyvärr till stor del exkluderar de regionala kollektivtrafikmyndigheternas tågtrafik. Arbetspendling och vardagsresande med regional tågtrafik utgör en betydande del av det totala resandet med tåg. Insatser som kommer även de regionala kollektivtrafikmyndigheternas tågtrafik till del behövs, men dessa kommer inte med i önskvärd omfattning. SKR vill därför påpeka vikten av dialog med regionerna för de insatser som trots allt kan komma ifråga.

Insatser som ger störst samhällsnytta bör prioriteras

PTS föreslår en stödmodell med en konkurrensutsatt tilldelning med argumentet att de statliga medlen då används på ett effektivt sätt och att ett konkurrensutsatt förfarande ger ökade incitament för att de sökande skjuter till egna resurser. Utifrån regionernas uppdrag att skapa regional tillväxt och en tillfredsställande kollektivtrafikförsörjning är det viktigt att insatser och stöd ser till såväl den samhällsorganiserade som den kommersiella tågtrafikens förutsättningar. SKR anser att stödmodellen bör utformas så att insatser som sammantaget ger störst samhällsnytta prioriteras.

Sveriges Kommuner och Regioner

Staffan Isling

Gunilla Glasare